

[čtvrtletník] Frýdlantské vodárenské společnosti, a.s.

01

podzim 2019

19. LISTOPAD = SVĚTOVÝ DEN TOALET

Světový den toalet se opírá o přijetí rezoluce „Sanitační zařízení pro všechny“, která byla přijata Valným shromážděním OSN v červenci 2013. V tomto roce byl i první Světový den toalet.

Světový den toalet má upozornit na nedostatek hygienických zařízení v rozvojových zemích a na nebezpečí, která z toho pro lidi vyplývají. Až 2,5 miliardy lidí na celém světě nemá přístup k základním sanitačním zařízením, jako je kanalizace, voda, ale i záchody. V některých zemích jsou tak lidé nuceni k vykonání potřeby využívat otevřené veřejné prostory a s tím je spojeno vysoké riziko přenosu infekčních onemocnění. Toalety mají v našich životech podstatné místo. V dnešní době můžete vybírat z nabídky různých typů záchodů od klasické splachovací toalety, přes suchý záchod nebo například toaletu s funkcí bidetu.

Věděli jste, že první splachovací záchod The Ajax nechal vyrobit Sir John Harington již v roce 1596 pro královnu Alžbětu I.? Nebo že první toaletní papír se vyráběl v Číně z rýžové slámy přibližně od roku 600 našeho letopočtu?

02

V ROCE 2019 OPĚT INTENZIVNĚ OBNOVUJEME VODOVODNÍ A KANALIZAČNÍ SÍŤ

V posledních letech výrazně narostl objem prostředků, které Frýdlantská vodárenská společnost, a.s. ročně vydává na obnovu vodovodů a kanalizací. V letošním roce se pracovalo a stále ještě pracuje především v pěti lokalitách, které Vám přibližujeme ve fotografiích zde a na následující straně.

Frýdlant, ulice Kaplického a U nemocnice – vodovod a kanalizace – 5,1 mil. Kč

V ROCE 2019 OPĚT INTENZIVNĚ OBNOVUJEME VODOVODNÍ A KANALIZAČNÍ SÍŤ

Frýdlant, ulice Spojovací – vodovod – **1,7 mil. Kč**

Do této lokality se bude muset zhotovitel vrátit znovu, protože konečný asfaltový povrch musela Frýdlantská vodárenská společnost, a.s. ihned reklamovat. Na jaře roku 2020 bude špatně položený asfaltový povrch odfrézován a znovu položen.

Nové Město pod Smrkem, ulice Boženy Němcové a U Hřiště – vodovod – **1,9 mil. Kč**

Bulovka – přechod vodovodu přes vodoteč – **0,4 mil. Kč**

Pertoltice – vodovod – **1,4 mil. Kč**

SAMÁ VODA, SAMÁ VODA... 3. DÍL

Voda je nejen nezbytnou podmínkou života, ale také látkou s celou řadou zajímavých vlastností. Jak jste na tom se znalostmi vy? A jak ředitel společnosti FVS Petr Olyšar? Věděli jste například, že...

- Voda je z pohledu chemie sloučenina dvou atomů vodíků a jednoho atomu kyslíku. Běžně se však v takto čisté podobě nevyskytuje. Zpravidla v ní bývají rozpuštěné i další látky, především soli.
- Voda vykazuje více než šedesát fyzikálních a chemických anomálií.
- Horká voda zmrzne rychleji než voda studená. Tzv. Mpebův jev označuje zdánlivě nesmyslnou a paradoxní skutečnost, že teplá voda může zmrznout (tj. změni skupenství z kapalného na tuhé) dříve než voda studená. K tomuto jevu však nemusí dojít vždy. Příčiny Mpembova jevu dosud nebyly uspokojivě objasněny.
- Starověcí Římané měli lepší kvalitu vody než polovina dnešní světové populace.
- Voda pokrývá přibližně 74 % povrchu Země, přičemž 71 % povrchu pokrývá slaná voda moří a oceánů, jež tvoří 97 % celého vodstva na naší planetě. Slaná voda obsahuje průměrně 35 g soli v jednom litru – především chlorid sodný, chlorid hořečnatý a další soli jako síran hořečnatý, síran vápenatý, síran draselný a jiné.
- Sladká voda tvoří jen nepatrnou část hydrosféry, asi 3 %, přičemž téměř 70 % této vody je vázána v ledocích. Dalších 30 % tvoří voda podzemní a jen necelé procento představuje voda povrchová a atmosférická.

A CO O VODĚ VÍ PAN ŘEDITEL?

Pane řediteli, víte, odkud čerpají vodu do svých cisteren frýdlantští hasiči?

Při požáru mohou vodu brát z našeho vodovodu. Dále pak využívají přírodní zdroje – řeku Smědou nebo zámecký rybník. Ty by měli využívat i v době mimo požár, samozřejmě bez odběru vody z veřejného vodovodu.

A já to ještě upřesním: Jak mi pro-

zradil náčelník frýdlantských hasičů, vodu z řeky Smědě nabírá jednotka u pivovaru nebo u bývalého ředitelství školního statku.

Odpoutejte se od suchopárných faktů. Trocha poezie: jakého koně přiveďte k vodě Jan Skácel v básni Modlitba za vodu? Poradím, že báseň zhudeb-

nil Jiří Pavlica a jeho Hradištan.

Týden jsem se snažil vzpomenout, ale nakonec jsem si písničku, kterou mám moc rád, musel pustit. V písni je k vodě přiveden „kůň vraný jak tma.“

A jaký vřes roste vůkol studánky v básni Josefa Václava Sládka? Rudý.

FRÝDLANTSKÁ VODÁRENSKÁ SPOLEČNOST, A.S. HLEDÁ ZAMĚSTNANCE

OBSLUHA ÚPRAVNÝ VODY V BÍLÉM POTOCE

Náplň práce:

- obsluha ÚV Bílý Potok
- odborné práce potřebné k zajištění výroby pitné vody
- třísměnný provoz

Požadujeme:

- vzdělání technického směru, vyučen (střední odborné vzdělání)

Nabízíme:

- 25 dní dovolené
- stravenky
- příspěvky na penzijní nebo životní pojištění

KŘÍŽOVKA O CENY

CHRÉ ABULÉ ČERKA TRÁVA, KORÁBA, KONANOVY	ZENSKÉ JMÉNO (10.5)	VYHRADIT SI	SPZ CUNEO (ITALIE)	TMAVÁ BARVA	ODEBRAT	ZN. PLUTONIA	ASUSKY POLOOSTROV	UTAJENÍ	ROZVESELIT	OZNAČENÍ LETADEL BHŮTANU	ANGLICKY PUNTIKY	DRAVÝ PTAČ	JUGOSLÁVSKY OSTROV	NAPLNITÍ TEKUTINOU	ZNAČKA KOSMETIKY	NAŠE ZPĚVÁČKA	ČESKÁ REPUBLIKA	HL. MĚSTO BUMESKÉ REPUBLIKY	UMLKAT
SPZ OKRESU BRĚCLAV			TENISOVÝ UDEB			LÁZEŘSKÁ LÉČBA				ANGL. LYŽE			NYNÍ (NÁŘ.)						
ZKR. SOUVĚZDÍ RYS (LYNX)			BRAZIL. FOTBALISTA PŮDA			TOPIVO NÁSILNÉ ODVLEČENÍ				KONČETINA VSPÁNÍ			STAROVĚKÝ ARMEN OBECNÍ (OB. AŽAST)						
ZN. AMERICAIA		MPZ ZNARU POSTAVA OPEVY FIBICH - HEDY				NEHODA PŘI SPORTU ALKEN				PRŮBĚK SLECHTICKÝ KROMĚ TOHO (Z LAT)			RUSKÉ SÍDLO KRYTOSEMENNÁ DŘEVINA				ZN. NEONU ČIL. ISLÁMSKÝCH FOOTBALL		
Tajenka 1																			
JENOM (NÁŘEC.)				KONSKÝ OSTROV SLOBOVÉ ŠKOLNÍ OVČENÍ				MYTOLOGICKÝ KRASAVEC PROSTOŘEKÉ					ZNAČKA PRO CIVILENCE TROPICKÝ SKOTI				SPZ PRAHY JEDNOU		
SLOVENSKY NE			DEJ REKORDY SLAVNOSTI VELKÉ PÍČI PERO				TELOCVIČNÝ PŘEVK KROUČENÍ				ČESKÝ HEREC BA					SMĚS KOŘENÍ CHAPLINOVA ŽENA			
ZN. ASTATU			NORSKÉ SÍDLO FRANCOUZSKY BOBULE			HORA V POKOŘÍ LIGASKÁ PLANETA STAROŘECKOVĚ				ANGL. PÁSEK DRUH GUMY					PRODEJ (ZBOŽÍ) ČESKÝ ARCHITEKT				
FRANCOUZSKÝ HUDEBNÍ SKLADATEL	SKOT NAŠ NOVINÁŘ					NĚM. LÉKAŘ ITAL. SPISOVATEL RĚSTOL (CESARE)				OBEC U KLATOV DRIC				SPANĚLSKÝ MALÍŘ RESTOLLET SEMETRKA				ŽLUČ POHŮŘÍ NA KŘETĚ, MÍSTO NAROZENÍ DĀ	
ANGL. TRÁST					HEISEK HANEBNÍ			ŠPERK ODLŮŽ Z HRNCE (HŮV.)					ČÁST ZUBŮ PŘEDPOVĚDI VYSLEDKY					CITUSOVCE BOJOPŘÍ, OBLIVNÝ ZPĚVŮVĚLAS MOSKŮ	
OSTROV KAPERSKÝCH OSTROVŮ					ANGL. OBJEM. MIRA HORSKÁ OKA			ZA JINÝCH OKOLNOSTI VĚZENÍ				VÝLET TURISTŮ OZNAČENÍ DŮLHOVOSTI FILMŮ					ANGL. POSTEL POHÁDKOVÁ BYTOST		
CITUSOVCE UDŮU			PRÁVOSLAVNÍ UDŮOVNÍ CHOROBNÁ NEHODIHOVNOST			ŘECKÁ PÍSMENNA A AZBEST				ANGL. DĚVKA FILIPIN. SÍDLO NA OSTROVĚ UDŮON					EGYPTSKÉ SÍDLO CHVASTAL				
ZKRAVKA TELEVIZNÍCH NOVIN		AMER. HEREC (ALAN) DRUH TKANINY				DRÁVEC NEBOVÝKLY ČLOVĚK				VLAKNA Z PÁPŘOVĚHO MORISOVINY LACHTAN					PODY ANKÁRSKÝ MYTOLOGICKÝ HERCINA			ČLUNIK ODRŮDA JEJEMNE	
PANÍ	NĚDEBA HOSPODÁŘSKÁ NÁSOVÝCH UHLOVODK.				TIŠK PŮSTOVNÍ ZNÁMKY VYPRAVEČ			PŘIVÁZ SE SMLVČOU TURĚCKÁ JEDN. OBJEMU					RYSKÁ ŠKOLA NEJEDNÁK VÝHARRCHŮVĚNĚ DRUH POHLE					INIC. ZPĚVÁČKY JANŮ BICI NÁSTROJ	
Tajenka 2																	SPZ ZDÁRŮ NA SÁZAVOU DOMÁCKÝ OUVĚR		
ZENSKÉ JMÉNO					DRUHÝ STUPĚŇ PLUCEJŮ ZKR. REZNÁ OCEL			MOLEM (KNIZ.) SPZ OLOMOUCE					UPRAVIT ZOBAN ZÁVADE MÍSTO INIC. ZOOLOGA VEŠLEVSKEHO						
VLASTNÍ JMÉNO DROČI				ŘÁDNĚ				ZNAČKA NAŠICH KALKULÁDEK			UROSTLOST								
LATÍNSKÁ PŘEDLOŽKA				KANADSKÉ SOUDOSTROVÍ				AMER. OBJEM. MIRA			ZNAČKA JOGURTŮ								

Termín pro doručení správných odpovědí je do 30. listopadu 2019. Vylouštěnou tajenku zasílejte e-mailem na soutez@fvs.cz a nezapomeňte připojit své jméno a adresu, jinak budete z losování o ceny vyloučeni. Tři vylosovaní ze správných odpovědí získají věcnou odměnu.

SPRÁVNÁ ODPOVĚĚ NA OTÁZKU Z MINULÉHO ČÍSLA:

Na soutěžní otázku z minulého čísla „O kolik vody navíc se zvýší spotřeba vody v domácnosti, kvůli měsíc protékajícímu WC?“ neodpověděl správně bohužel nikdo ze 14 došlých odpovědí. Správnou odpovědí byla až možnost **c) o 130 000 až 259 000 litrů za měsíc.** Může se to zdát hodně, ale poškozeným záchodem může opravdu za vteřinu protéct 0,05 až 0,1 litru, což za jeden měsíc může udělat 130 až 259 m³.

Oprava nesprávnosti: do minulého čísla se nám vloudil šotek. Uvedli jsme, že nejdelší řekou planety je Nil, vlévající se do Atlantického oceánu. Dle vašich ohlasů toho o vodě víte dost, upozornění na chybu přišlo hned od několika z vás. Nil se vlévá do Středozemního moře, a navíc dnes už není považován za nejdelší řeku světa. Tou je podle výzkumů z let 2007–2008 Amazonka (6 992 km). A to za předpokladu, že pramení v Apacheta Creek. Diskuze o nejdelší řece světa se však vedou dodnes. Amazonka pramení v Peru a stéká ze svahů And do peruánské části Amazonské nížiny a pak pokračuje do Brazílie, kde se vlévá do Atlantského oceánu. *Zdroj: Encyclopedia Britannica a Wikipedia*

Čtvrtletník Frýdlantské vodárenské společnosti, a.s. – podzim 2019
 Vydává: Frýdlantská vodárenská společnost, a.s., Zahradní 768, Frýdlant, PSČ 464 01 | Kontaktní místo: Provozní a zákaznické centrum, Zahradní 768, 464 01 Frýdlant | Telefon: +420 482 312 122 | Havarijní služba tel.: +420 721 852 404 | Redakční rada: Ing. Dan Ramzer, Ing. Petr Olyšar,
 Bc. Tomáš Hasil | Redakce: Bc. Helena Syrovátková | Foto: archiv FVS | Grafické zpracování: Vítězslav Víntr, KALENDÁŘ LIBERECKA spol. s r. o.
 Registrační číslo: MK ČR E 22058. Nepronějné. Vaše připomínky a postřehy zasílejte na olysar@fvs.cz.